

ПОДІЇ

Поліна Опря

ПЕРШЕ ЗІБРАННЯ СПІЛЬНОТИ *SENTENTIAE*

29 квітня 2023 року відбулася презентація першого цьогорічного випуску (т. 42/1) журналу *Sententiae*. На заході були присутні головний редактор журналу Олег Хома, члени редколегії Іван Іващенко, Олексій Панич, Сергій Пролєєв, Микола Симчич, Віталій Терлецький, Ростислав Ткаченко, студенти і аспіранти філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка й Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, а також особи, що підтримують журнал, і представники просвітницького проєкту «Cowo.gugu – середовище мислення». Власне, цю презентацію можна вважати історичною для журналу, оскільки вона стала першим зібранням спільноти, створеної з ініціативи Андрія Мельника, засновника проєкту «Cowo.gugu – середовище мислення». Дуже важливо, що частиною цієї спільноти є представники громадянського суспільства, які дієво сприяють розвиткові української інтелектуальної культури.

Мета презентації не зводилася лише до самих по собі новинок чергового числа. Уже традиційно важливою частиною ініціатив *Sententiae* є залучення молодих філософів у дослідницьку діяльність, розширення їхніх творчих можливостей і запобігання перешкодам на цьому шляху. Через низку історичних, культурних, можливо – екзистенційних причин, українській філософській спільноті майже не притаманна та інтелектуальна культура, що дала би змогу гідно відповісти на суспільні запити. Спільнота *Sententiae* бачить у цьому проблему, а тому намагається залучати молодих філософів до потенційного творення нової інтелектуальної культури.

О. Хома навів дані, зокрема, щодо внеску молоді в презентований випуск *Sententiae*: з 13 матеріалів числа 42/1 одноосібному авторству аспірантів належать 2 (зокрема, що є дуже важливим досягненням, одна рецензована стаття (автор – Микола Федяй) із трьох надрукованих у цьому числі) і ще 1 (дослідницьке інтерв'ю з Тамарою Яшук) створене у співпраці аспіранта і старшого колеги. Студенти є одноосібними авторами 1 книжкового огляду і співавторами ще 4 матеріалів (різних типів дослідницьких інтерв'ю), створених у взаємодії з досвідченими фахівцями. Отже, 8 матеріалів з 13 (62 %) створені або одноосібно студентами і аспірантами, або за їхнього співавторства. Зокрема, співавторами п'яти дослідницьких інтерв'ю, виданих у цьому числі, є 7 студентів і аспірантів різних років навчання.

© П. Опря, 2023

Також дуже важливо, що більшість дослідницьких інтерв'ю (зі Світланою Івашенко, Євгеном Причепієм і Тамарою Ящук) ініційовано представниками партнера *Sententiae*, Студентського товариства усної історії філософії, створеного студентами філософського факультету КНТУШ 2017 року.

Число 42/1 містить два дослідницькі інтерв'ю нових типів. Показово, що обидва вони присвячені тематиці філософського скептицизму і співавтором обох був студент КНТУШ Олександр Луковина. Ідеться про другий за весь час існування нещодавно створеного розділу «Філософські довідники» матеріал (бесіда з Олексієм Паничем «Практична філософія пірроніків»), а також про інтерв'ю з Плініо Смітом, асоційованим професором Федерального університету Сан-Паулу (Бразилія) «Дослідження скептицизму в бразильській філософії» (мова інтерв'ю англійська, оригінальний заголовок «Research on Scepticism in Brazilian Philosophy»).

Дуже важливо, що співпраця між українським студентом і бразильським науковцем почалася з Олександрової минулорічної публікації огляду нової книги П. Сміта про Секста Емпірика, яка тоді саме вийшла друком в авторитетному видавництві Springer. Через деякий час П. Сміт ознайомився з цим оглядом і розпочав співпрацю як із Олександром, так і з журналом *Sententiae*. Текст Олександра виявився настільки ґрунтовним, що в Сан-Паулу його переклали англійською і ближчими місяцями мають опублікувати в академічному електронному виданні *Revista Sképsis*¹, що спеціалізується на дослідженнях філософського скептицизму.

Програма зустрічі передбачала (1) Огляд змісту й особливостей випуску *Sententiae* 42/1 (О. Хома); (2) Основний захід: розповідь про перший український переклад «Метафізики», що вийшов друком 2022 року, шлях перекладача до цієї вершини, дослідницькі компетентності, яких цей шлях вимагав, і труднощі та виклики, із якими він був пов'язаний (О. Паніч, О. Хома, С. Пролесев); (3) Презентація новоствореного філософського видавництва «Синтеза» (І. Івашенко); (4) Доповідь «Студент-філософ. Можливості професійної реалізації» (Влада і Ілля Давіденки); (5) Загальна дискусія щодо української інтелектуальної культури, особливостей того запиту на філософію, який нині генерує наше суспільство, рівня фахової кваліфікації, яка дала би змогу відповісти на цей запит, реальних проєктів, в яких уже зараз можуть брати участь молоді філософи (особливо цікавою була пропозиція Олега Стародубського щодо місць пам'яті Дмитра Чижевського, які планує розвивати міська влада Олександрії).

Упродовж дискусії також були порушені теми важливості якісних філософських перекладів, підготовки нових поколінь перекладачів і упорядників видань філософської класики, теперішнього стану справ у цій галузі; причин теперішньої малоактивності фахових філософських товариств і філософської спільноти в цілому; катастрофічного старіння цієї спільноти і розриву філософських поколінь; браку синергії дослідників, які досліджують схожу проблематику; ролі громадянського суспільства і приватних ініціатив у підтримці інтелектуальної культури, зокрема молодих філософів.

Дана зустріч була цікава ще й тим, що за кілька тижнів до неї розпочав роботу YouTube канал *Sententiae*², який нині динамічно наповнюється матеріалами. Поки що

¹ Одного погляду на редколегію цього видання досить, щоб зрозуміти його рівень. У ній – ледь не половина від усіх провідних світових дослідників давнього і модерного скептицизму: Ричард Бет (США), Майкл Вільямс (США), Сильвія Джоканті (Франція), Стефан Маршан (Франція), Дієго Манчука (Аргентина), Джанні Паганіні (Італія), Катя Марія Фогт (США) і, звісно, Плініо Сміт (Бразилія).

² Див.: <https://www.youtube.com/@Sententiae2000>

представлено матеріали в п'ятьох рубриках³, надалі планується збільшити їх кількість. Усі, хто багатиме детальніше ознайомитися з обговореннями, що мали місце 29 квітня, може зробити це на зазначеному каналі⁴. Планується, що зустрічі, аналогічні описаній тут, відбуватимуться тричі на рік, після виходу кожного поточного числа *Sententiae*. Усі їхні відоматеріали розміщуватимуть на згаданому YouTube каналі. Також слід зазначити, що представлені там розмови стосуватимуться не тільки вузькофахової тематики, важливої для дослідників. Як свідчить перелік рубрик, деякі матеріали мають шанс здобутися на увагу осіб, що цікавляться філософією чи її статусом у суспільстві, не будучи дипломованим фахівцями.

Одержано / Received 11.06.2023

Polina Oprya

The first meeting of the *Sententiae* community

Report on the first *Sententiae* community meeting which took place on April 29, 2023.

Поліна Опря

Перше зібрання спільноти *Sententiae*

Звіт про перше зібрання спільноти *Sententiae*, що відбулося 29 квітня 2023 року.

Polina Oprya, master student, Faculty of Philosophy, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine).

Поліна Опря, магістрантка філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

e-mail: opryapolina@gmail.com

³ Зустрічі спільноти *Sententiae*, Громадянське суспільство і його інтелектуальна культура, Феномен філософської спільноти, Історія філософії як дисципліна, Великі філософські поняття.

⁴ Див.: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLkBJyTh1tdwBnEvqvIVUqHWMo05MO4noW>